

Pri fantih padajo runde, punce raje kadijo

Dolenjski list, sobota 11.10.2008

“Če pijem, se zabavam,” je le eden od pozitivnih učinkov uživanja alkohola, ki jih navajajo mladi. (Foto: B. Blaić)

Alkohol je še vedno najpogostejša droga, po kateri je vsaj enkrat poseglo skoraj 95 odst. dolenjskih 16-letnikov. Več kot polovica, ki uživajo alkohol, jih je začela piti po cel kozarec piva ali vina že takrat, ko so bili stari 12 let in manj. Vsaj enkrat je bila opita že dobra polovica dijakov.

To je le nekaj ugotovitev lansko pomlad opravljene evropske raziskave o razširjenosti alkohola in preostalih drog med dolenjsko srednješolsko mladino, ki jo z enotno metodologijo vsaka štiri leta opravijo v več kot 30 evropskih državah, kamor spada tudi Slovenija.

Kot ugotavlja **Doroteja Kuhar**, zdravnica z novomeškega Zavoda za zdravstveno varstvo, ki vodi raziskavo za Dolenjsko in Belo krajino, se je v primerjavi s predhodno generacijo mladih na tem območju zmanjšal delež rednih kadilcev, čeprav je tobak druga najpogostejša droga, po kateri sta vsaj enkrat posegli skoraj dve tretjini dijakov.

Doroteja Kuhar (Foto: I. Novak)

Med dekleti beležijo večji delež rednih kadilk kot med fanti. Ti pogosteje pijejo in v večjih količinah kot dekleta, v porastu so taki, ki vsak teden pijejo runde, pet in več alkoholnih pijač zapovrstjo ob eni priložnosti. Delež tistih, ki redno kadijo in pijejo, narašča od gimnazijskih do skrajšanih poklicnih programov.

“Če pijem, se zabavam,” je le eden od pozitivnih učinkov, ki jih ob uživanju drog navajajo današnji srednješolci. Pogosto omenjajo tudi pozabljanje težav, sproščenost ter občutek, da so tako srečni.

Škodljivih posledic se ne bojijo

Kot opaža Kuharjeva, je predvsem zaskrbljujoča ugotovitev, da mladi podcenjujejo tveganje zaradi vpliva alkohola in tobaka na zdravje.

“Ni negativnega mnenja do vsakodnevnega pitja alkohola, to se jim za zdravje ne zdi tako tvegano, kot če občasno uživajo marihuano ali nekatere druge nedovoljene droge,” razlaga.

Marihuana je sicer najbolj razširjena ilegalna droga, v življenju jo je že poskusilo 17 odst. dijakov. Na drugem mestu je vdihavanje hlapov, poskusila ga je dobra desetina, sledijo kokain, ekstazi ter heroin.

“Zanimivo je, da se med dostopnimi drogami pojavlja kokain, ki je nekdanj veljal za drogo “visoke družbe”. Priljubljen je predvsem zato, ker deluje kot stimulator, pod njegovim vplivom je človek veliko bolj sposoben, lahko ogromno dela, ne potrebuje spanca, a je droga kot vsaka druga,” poudarja.

Uživanje nedovoljenih drog sicer upada, prav tako se v primerjavi z letom 2003 zmanjšuje delež tistih, ki so pred dvanajstim letom poskusili prvo drogo.

Staršem se ne zdi nič narobe

V primerjavi z rezultati raziskave izpred štirih let opaža tudi bolj toleranten odnos staršev do pitja in kajenja, in sicer tako pri mamah kot pri očetih. Prepričana je, da je jemanje drog odraz več dejavnikov, pri katerih ima družina pomembno vlogo.

“Odnosi v družinskem okolju so zelo pomembni: koliko se družinski člani pogovarjajo, če starši vedo, kje in s kom njihov mladostnik preživlja prosti čas. V teh letih so mladi sicer fizično zreli, tudi s spolnostjo pričenjajo vse bolj zgodaj, odgovornosti pa prevzemajo kasneje, kot so jo včasih,” ugotavlja.

Večina mladih še meni, da je težko verjeti v kar koli, ker se vse spreminja, navajajo, da ne vedo, kaj se od njih pričakuje.

“Rezultati prikazujejo trend, na podlagi katerega že pripravljamo določene ukrepe kot pomoč staršem in učiteljem. V sodelovanju z ostalimi strokovnimi službami bomo staršem ponudili izobraževanja in delavnice, da se bodo v dilemah, kako vzgajati, lažje znašli. Že prihodnji mesec v sodelovanju z društvom Šent Novo mesto pripravljamo izobraževanje za srednješolske in osnovnošolske učitelje na temo, kako prepoznati stiske,” o nadaljnjih dejavnostih razlaga Kuharjeva.

V raziskavi so mlade namreč povprašali tudi o lastni samopodobi in ugotovili, da so predvsem dekleta s seboj pogosteje nezadovoljna. Pogosteje kot fantje mladostnice razmišljajo, da bi zbežale od doma, se samopoškodovale ali naredile samomor. Kuharjeva se zaveda, da bo najzahtevnejše nagovoriti dijake: "Treba je najti pravi pristop, sicer je vse zaman."

V raziskavo, ki jo v Sloveniji vodi psihologinja **mag. Eva Stergar** s Kliničnega inštituta za medicino dela v Ljubljani, so vključili dijake, ki so bili v šolskem letu 2006/07 vpisani v 1. letnik srednje šole in so bili rojeni leta 1991. Vendar to pomeni, da še vedno niso zajeli vseh, kajti obstajata še približno dva odst. toliko starih mladostnikov, ki niso vključeni v izobraževalni sistem. Kaj je s temi, ne ve nihče.

Iz tiskane izdaje.

Irena Novak